

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Instructorii Conscientiæ R. P. F. Lvdovici Lopez Ordinis Prædicatorvm ...

In qua reliquæ materiæ quæ ad Instructionem Conscientiæ pertinent ex
Orthodoxis Ecclesiæ iudiciis & scholasticorum Theologorum, tum
Iurisconsultorum resolutionibus scitu perutiles latè & copiosè disputantur

López, Luys

Lvgdvni, 1588

Quid nunc per Concilium Tridentinum circa votum paupertatis
religiosorum stabilitum sit, & declaratio cuiusdam casus circa moniales.
Cap. V.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41259

via successione, vel donationis, vel insignis industrię pro-
pria, bonis sic sibi obuēientibus, copiosē substantiam
monasterij auxisset: in remunerationem tantorum meri-
torum posset tunc eius superior, & multo potius papa
hanc ei facere gratiam, vt tam in vita quam in morte ali-
quale habere posset peculium ad infumendum in opera
pia, ita Nauarrus supra.

*Quibus
conditioni-
bus conce-
datur pecu-
lium mona-
chs.*

¶ Tandem Corduba tradit, quod licet prælatus cum
suo religioso subdito prætiterit facultatem suscipiendi
munus executoris testamentarij male faciat, si reuocau-
erit talem facultatem, quia voluntas testatoris maneret
defraudata, tamen reuocatio tenet, quod si papa hanc fa-
cultatem religioso contulisset, iam quantum ad hoc non
maneret sub obedientia inferioris prælati. Quare per il-
lum nõ posset reuocari, quia papa potest religioso com-
mutare prælatum, vel superiorem, cui teneatur obedire:
& seipsum immediatum prælatum ei prætituere, cum
ab obedientia inferiorum eximendo. Ideo nonnihil dis-
criminis agnoscitur inter religiosos & clericos beneficia-
tos, circa administrationem, quia beneficiati administra-
tores sunt perpetui, qui sine culpa, vel causa sufficienti
per ordinarium, vel papam, à functione administratio-
nis nequeunt remoueri, bene tamen religiosi pro libito.

¶ *Quid nunc per Concilium Tridentinum circa votum paupertatis
religiosorum stabilitum sit, & declaratio cuiusdam casus
circa moniales.*

C A P. V.

Q V O N I A M omnia circa hanc quæstionem hæc-
tenus asserta à doctoribus, de iure erant antiquo, nũc
verò quid tenendum sit, iuxta sanctionē modernam con-
cilij Tridentini superest, aperiamus, quia concil. Trident.
sic decernit *. ¶ Nemini regularium tam virorum quam
mulierum liceat bona mobilia, vel immobilia cuiuscun-
que qualitatē fuerint, etiam quouis modo acquisita tan-
quam propria, aut etiam nomine cõuentus possidere, vel
tenere, sed statim ea superiori tradant conuentuique in-
corporētur, neque deinceps liceat superioribus bona sta-
bilia alicui regulari concedere, etiam ad vsumfructũ, vel
vsum, vel administrationē, vel commendā. Administratio

*2 Concil.
Trid. Sess.
25. cap. 2.*

ALICUI

autem bonorum monasteriorum, vel conuentuum ad solos officiales eorundem ad nutum superiorum amobiles pertineat. Hæc ibi, & hoc idem quamuis non tam expresse continebatur cap. monachi. de statu monachorum. Per bona stabilia intelligit hic concilium immobilia, vel certa situata ad longum tempus. ¶ Decretumq; hoc concil. Trident. omnes religiosos quoscunque intra sua monasteria degentes in communi, contendit reformare omnesque abusus circa paupertatem promissam excerpere, sicq; inhibere videtur prælatis: vt religiosis subditis aliquod peculium bonorum stabilium vel immobilium cuiusmodi sunt redditus, vel census possint concedere, neque quantum ad proprietatem, neque vsum fructum, administrationem ve, commendam, vel vsum sicut id expresse indicit, vt neq; ex eorū licentia talia possint subditi obtinere, vnde cumque talia bona, vel ex monasterio, vel aliunde obtenerint.

b *Glos. c.* ¶ Neque valet obiectio quod sicut moniales non promittentes clausuram neque hanc acceptates decretalem, ad eam seruandam non tenentur: ita etiam non tenentur religiosi ad hoc genus tertium peculij à se excludendum, si decretum Concilij Tridentini, quantum ad hoc non habuerunt acceptum, sicut tradit Syluester *c* non inquam valet hæc obiectio, quia exigebatur papam talis consuetudinis non esse ignarum eamque dissimulasse: sicut conscius consuetudinis non seruandi clausuram dissimulare dicitur: sed in ista obseruantia peculij reprobati per Concil. Tridentin. non dissimulat.

c *Syl. tit*
lex. q. 6. in
fin.

¶ Igitur resolutorie hæc asserta hic videntur esse tenenda. Primo, quod tam religiosus, quam religiosa de facultate sui superioris executor testamentorum potest fieri. Neque in hac administratione testamentorum aduersatur concilium Tridentinum.

¶ Secundo, consuetudo recepta inter moniales deponendi apud depositariam constitutam per abbatissam, peculia laborum, & eleemosynarum, peculiarium monialium, vt eis tribuantur ad expendendum pro suis necessitatibus contingentibus, adhuc potest in obseruantia teneri, quia non repugnat decreto Concilij Trid.

¶ Tertio, addimus quod tertium genus peculij supra memoratum

memoratum ad vsus indeterminatos, licet sit reuocabile per prælaturam, eiusque proprietate, & dominio subditus careat, si tale peculium continet bona stabilia, vel immobilia cuiusmodi sunt census, & redditus, etiam si accedat licentia prælati, prohibitum est per concilium Tridentinum religionis penes se habere. Quare citra apostolicam licentiam illud licite non obtinebunt, sed bene cum illa.

d De hac
re consule
Syluest.

verb. Do-
natio 1. q.
2. & alie-
natio. per
torm.

Q. 1.

¶ Sed quatenus materia hæc magis clarescat primò in dubium reuocamus an monialis de licentia abbatisse vel prælati sui superioris, centum aureos condonatos sibi ab generosa domina sibi amica pro se, & pro placatibus sibi vsibus, possit erogare cognato, alterive personæ hac lege, vt inde emat censum, vel aliter pro libito, quo inde sibi prospiciat dum modo pro illis centum aureis, quotannis rependat sibi septem aureos, quæ pensio est censualis annua illorum centum aureorū, dum ipsa monialis supervixerit, post cuius obitum donatario remaneant, vel pro dicendis missis perpetuis, vel pro libito expendendo eos: vel vtrum monialis possit illos centum aureos impartiri diuersis. ¶ Igitur reponsum ad quæstionem sic procedendum esse ducimus.

¶ Primò, quòd in alijs religionibus, excepta religione minorum prælatus conventus, vel abbatisse præstare potest licentiã, ad distribuenda modica de facultatibus conventus, extra ordinem vsque ad decem aureorum quotã, dummodo fiat pro causa pia, vel rationabili: sed vltra hæc quotam expendendi de bonis monasterij, copiam subdito facere non potest, quia spectat ad prælaturam fungentem quasi episcopali iurisdictione, cuiusmodi sunt generales, vel prouinciales. ¶ Causa autem pia censetur pro pauperibus, vel indigentibus, vel pro nuptijs sceminarum, vel cognatarum, vel pro gratificatione, vel remuneratione obsequiorum receptorum, vel beneficiorum, vel promissis dicendis, vel cultu diuino, vel similibus donatio.

¶ Secundo adijcimus, q postquam prædicti centū aurei iam de licentia superioris fuerint recepti si translatus fuerit eorum dominium, & proprietas in monasterium, neque solus prouincialis, aut generalis sine consensu conventus, neque conventus solus sine consensu generalis, vel prouincialis

prouincialis conferre facultatem potest prædictæ moniali tradendi eos alicui, vt inde comparat censum extra religionem, quatenus quotannis soluat moniali prædictæ sex vel septem aureos, dum monialis superstes fuerit, post cuius obitum sibi vendicet eos secularis in perpetuum. Talisque secularis nisi ex consensu vtriusque tam prouincialis, quàm conuentus eos recepisset, eos rursus monasterio restituere tenetur. Patet quia iam isti aurei sic recepti, & ex eis comparati redditus reputantur, vt bona immobilia vt patet Clemen. Exiui, de verborum significatione, neque talis alienatio, vel largitio fuit in commodum conuentus, sed in fraudem, & dispendium conuentus talis donatio centum aureorum est facta laico, vt post vitam monialis sibi applicentur, cum possent pro conuentu manere. Neque solus prælatus talem potuit præbuisse licentiam, quia solum in commodum conuentus, & non in eius iacturam, administratoris fungitur munere, secundum Ioannem Imo. in Clemen. monasteriorum de rebus ecclesi. alie. ita doctores vt breuiter docet

e Syluest. Syluest. *

ss. aliena- ¶ Tertio asserimus quod si illi centum aurei non sunt
no. q. 4. 6. sic recepti: quatenus eorum dominium & proprietas tran-
3. e. 9. 7. f. siverit in monasterium: sed tantum moniali illos reci-
quo ad 19. piendi facultas concessa est ad suos sibi placentes vsus, etiam cum impensa sibi licentia donandi eos vni, vel pluribus extra ordinem, etiam cum grauiamine prædicti census: tunc saluo meliori iudicio ait Corduba loco supra citato, sola abbatissa potuit talem contulisse licentiam: qua sola, huiusmodi monialis potest sic illos centum aureos donare. Quia ij centum aurei non computantur inter bona monasterij, de quibus iura & doctores loquuntur communiter. Neque hoc est aliqua lege, vel iure veritum, ne de licentia superioris possit fieri.

¶ Quarto tandem concludimus, quod esto tales decem aurei sic recepti essent, vt dominium eorum iam translatum esset in conuentum, solus generalis. aut prouincialis posset præstare consensum moniali sine consensu conuentus, vt seculari eos posset tradere, vt vitalem sibi tribuat censum, & post monialis ex hac vita exitum, in remunerationem obsequiorum, & officiorum quibus in vita profecutus

Cap. VI. Quando violatur votum paupert.

prosequurus est monialem sibi fiant proprij.
 ¶ Sed de eo quod libere datū, vel donatū est moniali
 tēpore professionis, vel ceu pars hæreditatis, aut legitima
 propria dicitur q̄ non ei tñc ad sic distrahenda hæc bo-
 na extra ordinem, licentia præstari posset sicut in duobus
 primo assertis probatum manet. Hæc Corduba. At forsi-
 tan aliquis nō quiescet, quia hæc vltimo dicta decreto Cō-
 cilij refragari, videntur vbi redditus, vel census quos vo-
 cat Concilium Tridentinum bona stabilia religiosos
 etiam ex licentia superiorum habere prohibet, sed in
 promptu est solutio: quia prohibet concilium ea bona
 immobilia religiosos tenere quę possint conuentui incor-
 porari, nam decernit statim conuentui esse incorporan-
 da. At quando illos redditus, vel census ille laicus suo no-
 mine emit cum onere pendendi quotannis moniali, 7. au-
 reos, non possunt conuentui incorporari, quia illa iura
 sunt aliena, id est secularis illa ementis, ideo non obstat
 prædicta obiectio, sed ne quid desit in hac materia: quod
 merito desiderari possit: & ne turgescat pagina hic finem
 imponamus, cætera infra expedituri.

*c Hec vt
 inquit Syl
 uester circa
 scrupulum
 ratio naru
 ralis vido-
 tur indice-
 re verb. a-
 lienatio. q.
 19. & Na
 var. q. 54.
 fol. 143.*

De casibus in quibus religiosum circa votum paupertatis contingit peccare, vel non.

C A P. V I.

Igitur pro complemento doctrinæ adiecerim casus hic
 in quibus religiosum donando, vel dispensando con-
 tra votum paupertatis, contingit peccare. ¶ Dico ergo
 primo ex mente Victorix quod quando quis contra vo-
 luntatem rationabilem prælati distrahit dispensatque
 rem, etiam quam habet ad vsum: ex obiecto talis distra-
 ctio seu dispensatio est peccatum mortale, & in re graui
 nunquam caret culpa mortali, verbi gratia, innotescit
 subdito prælato non volente, se expendere pecunias
 cum secularibus, aut in vsus non tam honestos, scilicet in
 ludos, & luxus, palam est esse mortale: quod assertum ve-
 rum habet secundum Victoriam, quando aperte contradicit
 prælatus, & etiam casu quo subditus prælatum id ægre la-
 turum nouerit.

II. Pars. F.L.Lopes.Instr. Consc. c Idem